

LAUSUNTO KULJETUSPALVELUIDEN YHTENÄISTÄMISESTÄ

Vammaispalvelulaki painottaa asiakkaan yksilöllisen avun tarpeen huomioon ottamista. Palvelutarpeen selvittämisessä, palvelusuunnitelman laatimisessa ja palveluja järjestettäessä on yksilöllinen avuntarve ja vammaisen henkilön itsemääräämisoikeus otettava huomioon.

Kunta ei voi siis yleisohjeillaan päättää sellaisista seikoista, jotka kuuluvat viranhaltijan yksilöllisesti päätettäviin asioihin. Tämä periaate ei tule riittävän selvästi esille yleisohjeesta.

Kunta ei voi esimerkiksi määritellä kohtuullisena pidettävää matkaa lähikuntaan asettamalla kaavamaista kilometrirajaa. Kohtuullisen matkan pituus on arvioitava yksilökohtaisesti siten, että otetaan huomioon vammaisen henkilön yksilölliset olosuhteet ja kuljetustarpeet. Tämä koskee myös matkojen määrä – niitä pitää olla **vähintään 18** matkaa kuukaudessa.

Yleisohjeessa mainitaan, että harkitaan luopumista automaattisesta korvauksesta vierailupaikkakuntien sisäisissä matkoissa vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuksissa sekä matkustusoikeuden rajaamista lähimpään keskuksen sosiaalihuoltolain mukaisissa kuljetuksissa. Molemmat ratkaisut vaikuttavat joustamattomilta ja kuljetuspalveluasiakkaiden elämää hankaloittavilta.

Yleisohjetta on syytä tarkentaa ainakin niiden tilanteiden osalta, joissa kuljetuspalveluasiakas tarvitsee porraskorvauksia säännöllisesti. Käytäntö ei saa kaventaa tai estää vammaista henkilöä käyttämästä hänelle kuuluvaa ehdotonta oikeutta kuljetuspalveluihin.

Lisäksi yleisohjeessa pitää selventää, mitä tarkoitetaan ilmaisulla ”päätöksissä pitäisi jatkossa erottaa kuljetuspalvelupäätös ja henkilökohtaisen avun päätös”. Kuljetuspalvelu ja henkilökohtainen apu ovat jo lähtökohtaisesti erillisiä palveluita, mutta näiden palveluiden toteutustapa ratkaisee, miten ne vaikuttavat vammaisen henkilön elämään.

Selventämisvaatimus koskee myös kuljetuspalvelun peruutustilanteita. Yleisohjeessa on syytä olla näkyvillä ne puhelinnumerot, joihin peruutuksen voi tehdä. Joissain tilanteissa olisi jopa hyvä, jos kuljetuspalveluasiakas saisi yhteyden suoraan taksiin.

Antti Tuononen
puheenjohtaja
Kuopion vammaisneuvosto

Kuopiossa 16.1.2019